

Finlandssvenska Merete har bott 50 år i Aten

Att prova på att bo utomlands var Pargasbon Merete Forss ungdomsdröm. På en dans i hemstaden träffade hon en ung grekisk utbytesstudent. Nu har hon snart bott femtio år i Grekland och heter sedan länge Merete Kouloktsis – stolt mamma till två vuxna barn samt ett nioårigt barnbarn vilka alla kan tala svenska.

Text: Sören Viktorsson

Den grekiska huvudstaden badar i solsken under mötet med **Merete Kouloktsis** på centralt belägna Syntagmatorget. Trots att hon bott här i närmare fem decennier håller hon strikt på punktlighet vid avtalade tider.

–Jag älskar Grekland men kan aldrig vänja mig vid att man är så dålig på att passa tider i det här landet, säger hon och skrattar.

Vi tar en promenad upp till den närbelägna grekiska parlamentsbyggnaden. Den vaktas av så kallade efzones, presidentens elitstyrka i nationella dräkter och med mycket avancerade rörelsemönster.

Vår träff äger rum i februari och vi har otrolig tur med vädret. Kvicksilvret har krupit upp en bit över tjugostrecket.

–Grekerna har ett speciellt uttryck för de här sommarlika dagarna, som ibland infaller mellan mitten av december och mitten av februari. De kallas "Oi Alkionides meres", förklarar hon.

Sin uppväxt i skärgårdskommunen Pargas beskriver Merete som mycket trygg,

samtidigt som föräldrarna var strikta och ville att de fyra syskonen skulle uppföra sig väl och visa vänlighet och respekt gentemot omvärlden.

–Vi hade fantastiskt fina föräldrar som verkligen engagerade sig i sina barn. Och båda hade de en underbar humor.

Kanske var det delvis den trygga och invanda miljön som fick Merete, då med efternamnet Forss, att vilja komma ut i världen. En sommar då hon gick i Pargas gymnasium spenderades i USA, i en liten stad i Michigan som heter Charlevoix.

–Sommaren dessförinnan hade en amerikansk flicka bott hos oss. Hon och jag var som ler och långhalm. Vistelsen i USA gav mersmak och gjorde också att min engelska blev riktigt bra.

Efter gymnasiet började Merete studera på Svenska Handelshögskolan vid Åbo Akademi. Som diplomekonom fick hon sommaren 1974 ett halvårslångt vikariat på Wärt-silä i Åbo.

Så hände något livsavgörande...

–Jag och en väninna var på dans och där träffade jag en

grekisk pojke. Han var utbytesstudent på den lokala fabriken Pargas Kalk Ab.

–Vi var tillsammans hela den sommaren och på hösten åkte han hem till Grekland. Så följde en strid ström av brev och kassetter mellan länderna. Vår kontakt fördjupades och det stärkte mitt beslut att åka ner och prova att bo ett år i Grekland.

–Ibland funderar man ju över hur livet ställer till det för en. Hade jag inte varit ute den där kvällen på dans med min väninna hade jag inte träffat den grekiske pojken och nog heller aldrig hamnat i Grekland.

Allt verkade så lovande när den unga fröken Forss ställde kosan mot Aten. Hennes mamma hade bekanta i den grekiska huvudstaden som lovat hjälpa till att finna ett jobb. Och pojkvännens familj hade förklarat att de var med på noterna.

–Men det blev inte så som jag tänkt mig. Något jobb fanns inte och det visade sig att min pojkväns familj inte ville träffa mig. Kanske var det inte allvarligt menat att jag var välkommen. Vid den här tiden hade charterturismen börjat

komma igång och nordiska flickor hade väl inte det allra bästa ryktet.

Att åka hem till Finland med svansen mellan benen, var aldrig något som föresvåvade Merete. Med finländsk sisu såg hon till att skaffa sig ett jobb, på en sjöfartsfirma i Atens hamnstad Pireus.

–Jag placerades ensam i ett rum för att svara på telefonfrågningar, vilket ju egentligen var ganska udda eftersom jag inte behärskade grekiska. Turligt nog kom det inte så många samtal så jag hade gott om tid att sitta och försöka plugga grekiska.

Till en början gick det trögt. Grekiska är svårt – men tvärt emot vad många tror är det lätt att lära sig själva alfabetet. Svårigheterna ligger i den komplicerade grammatiken och i ortografin, det vill säga stavningen.

–Vårt svenska i-ljud kan i grekiskan stavas på sex olika sätt, pustar Merete och tillägger:

–Allra viktigast är naturligtvis att man kommer igång med att prata.

Efter en tuff start vände det så småningom för Merete.

Merete känner sig finlandssvensk trots att hon bott nästan femtio år i Grekland. Foto: Sören Viktorsson.

–Efter mycket sökande fick jag i maj 1975 jobb på en internationell amerikansk firma som hette Drew Ameroid International. De tillverkade kemikalier för båtar och jag blev ansvarig för bland annat inventarier. Där jobbade ungdomar från ett stort antal länder, vårt gemensamma språk var engelska och vi hade jätteskoj ihop.

Allra roligast hade Merete det med grekiska **Giannis**. Till en början var de enbart vänner, men så sköt guden Amor sina pilar och via giftemål bytte Merete efternamn till Kouloktsis.

Från 1977 till 1981 jobbade hon på amerikanska International Standard Brands, som via kontoret i Aten sålde jordnötter till bland annat Mellanöstern.

–I september 1981 föddes vår son **Andreas** och jag var hemma i ett år. Sedan hann jag med ytterligare några anställningar, innan vår dotter **Annalia** föddes 1986 och då var jag åter hemma, men bara de tre månader lagen då tillät.

Det finns något påtagligt energiskt i Merete Kouloktsis person. Det syns att hon är vältränad och hon promenerar raskt genom Atens mysiga Plaka-kvarter.

–Jag tycker om att hålla mig sysselsatt. Varje måndag sjunger jag i en kör i Skandinaviska kyrkan här i Plaka och så håller jag bland annat på med att sy lapptäcken. Dessutom tränar jag pilates och i och med att vi adopterade gatuhunden Jimmy för ett år sedan blir det långa promenader nästan varje dag.

Den största upplevelsen på jobbfronten var när hon 1989 fick jobb på svenska Tetra Paks kontor i Grekland, en plats hon skulle komma att stanna på fram till pensioneringen i december 2013.

–Jag hade titeln Customer Service Manager och ansvarade för Sydeuropa och exempelvis även Israel och Moldavien. Det blev väldigt många resor och besök med kunder på olika fabriker.

Finlandssvenska Merete ...

Forts. från föregående uppslag

–Man kände verkligen nyttan av att komma från ett nordiskt land. Flera gånger fick jag höra av kunder och samarbetspartner att ”Säger du något Merete så går det att lita på”.

Meretes man Giannis är även han ekonom, och under sin aktiva yrkeskarriär drev han tillsammans med sin syster och sväger ett företag som tillverkar köksmöbler. Jämställdhet har traditionellt inte varit de grekiska männens paradgren, men Merete berättar att hennes man helt enkelt bara fick lära sig sköta hem och hushåll.

–Under perioder var jag på resande fot i mitt jobb. Då fanns det inget val och i dag upplever jag att vi lever rätt jämställt.

Sonen Andreas är även han ekonom och jobbar på en inköpsfirma. Dottern Annalia har en arkitektexamen men jobbar i dag på Tetra Pak.

–Bägge barnen är väldigt duktiga på svenska, även om vi för det mesta talar grekiska. Och jag är jätteglad att mitt barnbarn **Alexis**, som är nio år gammal, även han klarar svenskan.

–Jag har skött honom mycket ända sen han var liten och konsekvent talat svenska. Det är en fantastisk upplevelse när han är i Pargas på sommaren och talar svenska med sina finlandssvenska släktingar.

Vi bestämmer oss för att inta lunch på en taverna, Merete äter moussaka och reportern friterade calamares, det vill säga bläckfisk. Samt så klart det vi i Finland kallar grekisk sallad men som grekerna själva benämner ”choriatiki salata”, ordagrant ”bondsallad”.

Varsitt glas vin blir det också men inte mer, för Merete ska köra bil hem till familjens hus i orten Penteli, 14 kilometer från Atens centrum.

Vi talar länge och väl om att flytta utomlands och vad det innebär. Initialt kan svårigheterna och hindren hopa sig, men lyckan står ofta den djärva bi.

■ Akropolis. Foto: Sören Viktorsson.

■ Några lapptäcken som Merete sytt. Foto: Privat.

Merete, vad tycker du mest om i Grekland?

–Gästfriheten. Det som här kallas ”filoxenia”.

Och i Finland?

–Ordningen och att allt fungerar.

Är du finlandssvenska eller grekinna?

–Jag är nog huvudsakli-

gen finlandssvensk, men ser Grekland som mitt andra hemland.

□